Türkiye Büyük Millet Meclisi - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 17:04
Sayı: E-120.07.03-1971857

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23697814
Konu : Soru Önergeleri

7/43217 GK 143
7/43709 GK 152
7/45206 GK 170
7/45207 GK 170
7/45809 GK 178

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 21.04.2026 tarihli ve 1842012 sayılı yazınız.
b) 05.05.2026 tarihli ve 1849186 sayılı yazınız.
c) 10.06.2026 tarihli ve 1871834 sayılı yazınız.
ç) 25.06.2026 tarihli ve 1882753 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Osmaniye Milletvekili Sayın Asu KAYA tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/43217, 7/43709, 7/45206, 7/45207 ve 7/45809 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:
1 - 7/43217 Cevap Metni (2 Sayfa)
2 - 7/43709 Cevap Metni (4 Sayfa)
3 - 7/45206 Cevap Metni (6 Sayfa)
4 - 7/45207 Cevap Metni (3 Sayfa)
5 - 7/45809 Cevap Metni (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: B835472B-DAE7-4AA9-8F7A-6348AAFBA423 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr
Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Osmaniye Milletvekili Sayın **Asu KAYA**'ya Ait **7/43709** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımız sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikle yardım programlarına önem vermektedir. Hanelerde çocukların hayat standartlarını yükseltmek ve gelişimlerini desteklemek amacıyla yapılan eğitim yardımları sosyal yardım harcamalarımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğün önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan desteklenmesini temel alır.

SED hizmetinin en önemli bileşeni alanda çalışan meslek elemanları tarafından ailenin ihtiyaç duyduğu konularda psikososyal müdahale bileşenidir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sürecinde aile içinde sorunların çözümlenmesi, ailenin ve çocuğun çevreye uyumu, çocuğun okula uyumu ve eğitime devamı, risk durumundaki kişilere psikososyal destek sağlanması, ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması vb. konularında mesleki müdahalede bulunulmaktadır.

Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti kapsamında desteklenen çocuklar 3 aylık dönemler halinde ailesi yanında izlenerek;

- Çocuk ve gençlerin suça sürüklenmelerini, zararlı alışkanlık edinmelerini ve sokakta çalıştırılmalarını ve çocuk işçiliğini engelleyecek koruyucu, önleyici, eğitici ve geliştirici rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunulmakta,
- Zorunlu eğitim kapsamında olan sosyal ve ekonomik destek hizmetinden yararlandırılan çocukların eğitim görme ve eğitime devam etmelerine ilişkin izlemeler yapılmakta,
- Beden ve ruh sağlığının veya bedensel, duygusal, sosyal ya da ahlaki gelişimi hakkında da destek sağlanmakta olup çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik bir hizmet sunmaktadır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanların İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek sahibi olmalarına çalışılmaktadır.

Ayrıca Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla 2017 yılında başlatılan "*SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi*" kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır.

Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

Ayrıca ihtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektir.

Bakanlığımızca, 81 ilde oluşturulmuş *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla çocuklara yönelik her türlü riski önlemek amacıyla koruyucu önleyici program ve faaliyetler geliştirmek ve çocukların sağlıklı gelişimlerini desteklemek, risklerden koruyarak refah içinde yaşamalarını sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı ve "Çocuk İşçiliğine Sıfır Tolerans" ilkesi doğrultusunda, Çocuklar Güvende Ekipleri tarafından kolluk kuvvetleri, zabıta ve muhtarlarla iş birliği içerisinde sokakta risk altında olduğu değerlendirilen çocukların tespitine yönelik alan taramaları gerçekleştirilmektedir. Tespit edilen çocuklar hakkında sosyal inceleme yapılarak risk ve ihtiyaçları doğrultusunda uygun koruyucu ve destekleyici hizmetler sunulmakta, gerekli hâllerde adli süreçler başlatılmaktadır.

İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile iş birliği içerisinde, öncelikle dezavantajlı okullar olmak üzere okul ziyaretleri gerçekleştirilmekte; okul idareleri ve rehberlik servisleriyle koordinasyon sağlanarak risk altındaki çocuklar belirlenmektedir. Yapılan değerlendirmeler doğrultusunda gerekli görülen çocuklar için hane ziyaretleri gerçekleştirilmekte, eğitim hayatına devam etmeyen çocukların yeniden eğitim sistemine kazandırılması veya mesleki eğitime yönlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmekte, ihtiyaç hâlinde eğitim tedbiri kararı talep edilmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlendirilmesi; kadın erkek fırsat eşitliğinin ana plan ve politikalara dahil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca son dönemde gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan biri "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı"dır. 2024-2028 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanan Eylem Planı, 8 Mart 2024 Dünya Kadınlar Gününde kamuoyuna duyurulmuştur. Eylem planının temel politika eksenleri; *Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği* olarak belirlenmiştir. Planda; beş temel politika eksenine ilişkin "5 Temel Amaç", "20 Strateji", "83 Faaliyet" yer almaktadır.

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda yer alan politika eksenleri altında ele alınmak üzere kesişen politika alanları belirlenmiş ve bunlar da "Özel Politika Gerektiren Gruplar" ile "Kesişen Çalışma Alanları" olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır. Hem "Özel Politika Gerektiren Gruplar" hem de "Kesişen Çalışma Alanları" Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın genelinde temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında dikkate alınmıştır.

Eylem Planında kız çocukları özel politika gerektiren gruplar arasında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda *"Kadınların ve kız çocuklarının hayat boyu öğrenme dâhil eğitimin tüm kademelerine tam erişimlerini ve etkin katılımlarını sağlamak."* ve *"Kadınlar ve kız çocuklarının tüm yaş grupları ve farklılaşan ihtiyaçlarını gözeten kapsamlı ve bütüncül sağlık hizmeti sunmak."* temel amaçlarına ve tüm bölümler altında kadınlar ve kız çocuklarının güçlenmesine yönelik çeşitli strateji ve faaliyetlere yer verilmiştir.

2024-2028 yıllarını kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı tüm kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile eşgüdüm içerisinde yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından kadının güçlenmesine yönelik politikaların merkezi ve yerel düzeyde, bütüncül bir bakış açısıyla, etkin ve koordineli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla "Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu" ve "Kadının Güçlenmesi İl Koordinasyon Kurulları" teşkil ettirilmesini konu alan 2025/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 8 Mart 2025 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

"Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu"nun ilk toplantısı 17 Temmuz 2025 tarihinde Sayın Bakanımız Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ başkanlığında gerçekleştirilmiş olup Kurul tarafından kadının güçlenmesine yönelik çalışmaların daha ayrıntılı ve etkili yürütülmesi amacıyla 5 ayrı alt komite oluşturulmuştur. Alt Komitelerden ikisi "Yerel Kalkınma" ve "STEM Alanlarında Kız Çocukları ve Kadınların Güçlenmesi" başlıklarında olup Komite toplantıları 2025 yılı Ekim ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

Kadının güçlenmesine ilişkin ülke düzeyinde yürütülen eylem planları ve tüm politika metinlerindeki karar ve uygulamaların yerelde tutarlı ve uyum içerisinde uygulanmasını temin etmek ve yerel dinamiklerin ihtiyaçları çerçevesinde kadının güçlenmesi alanında mevcut uygulamaları değerlendirerek çözüm önerileri geliştirmek amacıyla "Kadının Güçlenmesi İl Eylem Planları" çalışmaları yürütülmektedir.

Bununla birlikte kadınların ekonomik olarak güçlenmesi hususu, Bakanlığımızın öncelikli çalışma alanları arasında bulunmaktadır. Bu kapsamda; kadın kooperatifleri, kadın girişimciliği, kadınların işgücüne katılımının ve kayıtlı kadın istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Bu doğrultuda, Bakanlığımız tarafından Aralık 2021-Mayıs 2025 döneminde yürütülen "Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi Faz I" ile NEET grubundaki genç kadınların ihtiyaçlarının karşılanması için mekanizmalar oluşturmak amaçlanmıştır. Temmuz 2025-Mart 2027 döneminde "Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi Faz II" olarak devam etmektedir. Proje kapsamında sunulan hizmetlerle bugüne kadar; 9.839 NEET kadına ulaşılmış olup 964 kadının istihdamı desteklenmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından yürütülen "Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi" ile mühendis olmak isteyen kız öğrencilerin her alanda desteklenerek, mesleğin örnekleri haline gelebilmeleri amaçlanmaktadır. Proje, 2025-2027 yılları arasında "Türkiye'nin Mühendis Kızları Projesi Faz III" şeklinde yürütülmektedir. Projenin üniversite programı kapsamında, bugüne kadar toplamda 1.864 kız mühendislik öğrencisi desteklenerek burs desteğinden faydalanmıştır. Lise programı kapsamında ise öğrenci, öğretmen, okul idarecisi ve velilerine yönelik olarak mühendislik alanlarına ilişkin farkındalık ve bilgilendirme faaliyetleri 40 ilde 125 okulda gerçekleştirerek toplam 54 bin kişiye ulaşılmıştır.

Bununla birlikte, kadınların yapay zekâ ve veri bilimi konusundaki yeteneklerini geliştirmek, kariyer fırsatlarını artırmak ve bu alanda liderlik yapmalarını sağlamak amacıyla NEET kadınlara yönelik olarak "Kadınlara Yönelik Yapay Zekâ ve Veri Bilimi Geliştirme Programı" eğitimleri düzenlenmiş olup 65 kadına ulaşılmıştır.

Enerji sektöründeki kadın istihdamının artırılması ve temsiliyetinin güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız ile Reges Elektrik Enerjisi Perakende Satış Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan *"Kadınlar için Enerji Okulu İşbirliği Protokolü"* kapsamında, kadınlara yönelik elektrik sektörüne ilişkin *"Kadınlar için Enerji Okulu"* eğitimleri düzenlenmiştir.

Bakanlığımız tarafından, kadının güçlenmesine yönelik politikaların merkezi ve yerel düzeyde bütüncül, etkin ve koordineli bir anlayışla yürütülmesini sağlamak amacıyla "Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu" ile "Kadının Güçlenmesi İl Koordinasyon Kurulları"nın oluşturulmasını

düzenleyen 2025/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 8 Mart 2025 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Genelge kapsamında; kadının güçlenmesine ilişkin ulusal politika ve eylem planlarında yer alan karar ve uygulamaların yerel düzeyde ihtiyaçlar ve öncelikler doğrultusunda uyumlu, etkin ve sürdürülebilir şekilde uygulanmasını sağlamak, yerel dinamikleri dikkate alarak mevcut uygulamaları değerlendirmek ve çözüm odaklı politikaların geliştirilmesine katkı sunmak amacıyla "Kadının Güçlenmesi İl Eylem Planları" çalışmaları yürütülmektedir.

Bununla birlikte Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda 13.10.2021 tarihinde Çok Amaçlı Toplum Merkezleri'nin (ÇATOM) Bakanlığımıza devri konusunda Bakanlıklar arasında üçlü protokol imzalanmıştır. Protokol ile 9 ilde (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak) bulunan 34 ÇATOM Bakanlığımız bünyesinde hizmet vermektedir. ÇATOM'lar GAP Bölgesindeki şehirlerde daha çok yoksul hanelerin yaşadığı mahallelerde ve ilçe merkezlerinde kurulan; eğitim programları, sağlık programları, gelir getirici ve kadın istihdamını- girişimciliğini destekleyici programlar, sosyal destek programları, sosyal sorumluluk programları ve kültürel-sosyal etkinliklerin yürütüldüğü merkezlerdir. ÇATOM'ların hedef kitlesi çoğunlukla genç kız ve kadınlar olup, gelişmeler doğrultusunda bazı programlara çocuklar da dâhil edilmektedir. ÇATOM'larda gerçekleştirilen düzenli/süreli eğitimlere ve toplu katılımlı programlara 2025 yılında 61.128 kadın, 1.207 erkek ve 15.766 çocuk olmak üzere toplamda 78.101 kişi katılmıştır.

Öte yandan, Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütülmektedir.

Bununla birlikte yoksulluk döngüsünden çıkmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Öte yandan çocuklu hanelerimize çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Bu kapsamda tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programları ve diğer hizmetlere ilişkin detaylı veriler yıllık olarak yayımlanan Bakanlığımız faaliyet raporlarından takip edilebilmektedir.